

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.167/2021/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Sipka Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Sipka Péter ügyvéd) által képviselt 'felperes neve' (cím) felperesnek – a Dr. Németh Árpád Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt 'alperes neve' (cím) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt és kártérítés megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 6.P.21.300/2017/122. számú rész- és közbenső ítélete ellen az alperes részéről 124. sorszám alatt előterjesztett, 126. sorszám alatt pontosított fellebbezése folytán meghozta a következő

r é s z- é s k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 19 050 (tizenkilencezer-ötven) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy az állam visel 48 000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen a rész- és közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az alperes tulajdonában állnak M-ban a K. úton egymással szemben elhelyezkedő .0. és ./A. szám alatti ingatlanok. 2011. év novemberére jelentősen felújították a Cím1 alatti ingatlant az alperes megrendelése alapján, amelyet követően 2012. január 4-től 2012 márciusáig az alperes alkalmazottai dolgoztak a felújított épület egyik részében, akiknek munkakörük ellátásához internetre és vezetékes telefonkapcsolatra volt szükségük. 2012. év elejétől az alperes által biztosított ingyenes használati jog alapján a Hajdú-Bihar Megyei Rendőrkapitányság körzeti megbízotti irodát alakított ki és működtetett az ingatlan másik részében, amelyhez az internetkapcsolat ugyancsak szükséges volt, továbbá ugyancsak ingyenes használati jog keretében a M. Polgárőr és Kulturális Egyesület javára is kialakítottak és működtettek egy irodát az épületben.

[2] 2011. novembere és 2012. január 4-e között ismeretlen körülmények mellett a Cím2 alatti ingatlan tetőteréhez árbócszerűen kiépített (a továbbiakban akként is mint: kiindulási oldal) és a Cím1 alatti ingatlan tetőteréhez árbócszerűen kiépített acélső-tartóelemek (a továbbiakban akként is mint: érkezési oldal) közé húrként acélsodronyt feszítettek, amelyen légvezeték-ként két kábelt vezettek át: egy fekete színű, telefon és internet továbbítására alkalmas távközlési kábelt és egy ismeretlen célú, de a községben működő térfigyelőkamera-rendszer működtetésére alkalmas fehér színű kábelt. E kábeleket az acélsodronyhoz fixálták, amelynek két végpontja közül azonban az indulási oldal árbócszerű

tartóelemén nem rögzítették megfelelően a kábeleket, emellett az itt található padlásterében egy a későbbi utánengedést lehetővé tevő kábelmennységet is hagytak. A kábelek a talajtól mintegy 7 méter körüli magasságból indultak és 6 méter körüli magasságban érkeztek, a két felfogatási pont közötti távolság pedig légvonalban mérve mintegy 18–20 méter volt, azonban a kábelek acélsodronyon való elhelyezése (utóbb) lehetővé tette, hogy a kábelek leváljanak a sodronyról.

[3] A kábelátvezetéssel összefüggésben engedélyeztetés, illetőleg egyéb adminisztrációs tevékenység nem folyt; a kivitelezést követően az alperes ./A. szám alatti épület teljes felújítását koordináló polgármestere szemrevételezte a kialakítást, és rendelkezett annak fennmaradásáról. E kialakítás az alperes érdekében történt, amelyről azonban a község területén egyedüli szolgáltatóként internet- és vezetékestelefon-szolgáltatást nyújtó M. T. Nyrt.-nek nem volt tudomása.

[4] A rendőrség központi szabályozása alapján 2014. szeptember 15-én önálló internetkapcsolattal látták el a körzeti megbízott irodáját, amelynek kivitelezését az I. Kft. végezte a M. T. Nyrt. alvállalkozójaként; a kivitelezés nem érintette a légkábelt, szerelési munkát kizárólag az épületen belül végeztek.

[5] A kábelek 2016. augusztus 26-án este 20 óra körüli időpontra leváltak az indulási oldal rögzítési pontjáról és az acélsodronyról, a Cím2 alatti ingatlan padlásterben található kábeltöbbslet utánengedett, ezért a kábelek belógtak az úttest közlekedési úrszelvényébe. A felperes ekkorra motorkerékpárjával mintegy 41-46 km/h sebességgel közlekedve érkezett meg a kábelek nyomvonalába, és nyaktájon nekiütközött a fekete kábelnek, amelynek következtében elvesztette egyensúlyi helyzetét, és felborult a tulajdonát képező motorkerékpárral. A káreseménnyel okozati összefüggésben a felperes testi épsége, egészsége sérült, és kára keletkezett; a káreseménnyel összefüggésben közrehatás (sebeségtüllépés, észlelési vagy cselekvési késedelem) nem terheli.

[6] A káreseménnyel összefüggésben büntetőeljárás indult (iratai a továbbiakban: nyomozati irat), azonban a Berettyóújfalui Rendőrkapitányság L-i Rendőrőrsre elévülés miatt megszüntette a nyomozást a ...20/9.-32/2016. bü számú határozatával, amellyel szemben a felperes által előterjesztett panaszt elutasították.

[7] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogait, valamint kérte az alperes kötelezését 4 000 000 Ft sérelemdíj, 1 122 393 Ft kártérítés, azok kamatai és perköltsége megfizetésére. Hivatkozása szerint az alperes mint a kábelek megrendelője és kivitelezője az általános és a veszélyes üzemi felelősség, de az épületek tulajdonosaként őt terhelő mulasztások alapján is köteles megtéríteni vagyoni és nem vagyoni károsodásait. Álláspontja szerint közrehatás nem terheli.

[8] Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását. Vítatta, hogy megrendelője vagy használója lett volna a kábelnek, felelősség ezért nem terheli, ugyanakkor hivatkozott a felperes felróható közrehatására is.

[9] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott rész- és közbenső ítéletével megállapította, hogy „az alperes megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogait azzal, hogy felelős a felperes által a 2016. augusztus 26. napján elszenvedett közlekedési balesettel okozati összefüggésben a felperes testi épségében és egészségében bekövetkezett hátrányokért”, továbbá, hogy az alperest teljes kártérítési és sérelemdíj iránti felelősség terheli.

[10] Határozatának indokolásában ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 1:4. §-ának (1) és 2:42. §-ának (2) bekezdéseit, 2:43. §-ának a) és 2:51. §-a (1) bekezdésének a) pontjait, 2:52. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, 6:519. §-át, 6:525. §-ának (1), 6:535. §-ának (1), 6:536. §-ának (1), 6:539. §-ának (1) és (2), 6:560. §-ának (1) és 8:1. §-ának (6) bekezdéseit.

[11] A légkabel létesítésével összefüggő tényállást a nyomozást megszüntető határozatban rögzítettekkel egyezően állapította meg, mivel a becsatolt fényképek alapján megállapítható, hogy 2011. novemberében még nem feszítették ki a légkábelt a két ingatlan között. A felújított ingatlanban alperesi alkalmazottként dolgozó K. E. büntetőeljárás során tett tanúvallomása szerint pedig oda az internet- és telefonvezeték is be volt kötve 2012. január 4-én, D. L. büntetőeljárás során tett tanúvallomása szerint pedig a légkábel az internet- és a telefonszolgáltatást is átvezették. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ez részben a Cím1 alatti ingatlanban elhelyezett önkormányzati alkalmazottak kiszolgáltatását biztosította, részben azt a célt szolgálta, hogy az ott kialakított körzeti megbízotti és polgárőri iroda infrastruktúráját biztosítsa. A per egyéb adatai vagy bizonyítékai pedig nem cáfolták K. E. és D. L. tanúk büntető- és jelen eljárásban tett erre vonatkozó tanúvallomásait, de e cél a peradatok alapján megállapíthatóan a légkabel kialakításának egyetlen ésszerű és logikus indoka, egyben magyarázata. Ezt bizonyítja Sz. J., az alperes polgármesterének büntetőeljárás során tett tanúvallomása, amely szerint a légkabel kialakítására 2012. évben került sor, amelyről értesítették, megtekintette, majd megfelelőnek minősítette. A perben becsatolták az általa a község honlapján tett internetes bejegyzést, amely szerint „A polgárőr és KMB-s irodában elkészült az internet csatlakozás! Sikertelen beüzemelni számítógépet, nyomtatót, így minden adott az iroda működéséhez!” Arra pedig nincs adat, hogy az ismeretlen személy által az alperesi ingatlanok között kialakított légkábelt az alperesen kívül más rendelte volna meg, a településen egyedüli szolgáltatóként jelen lévő M. T. Nyrt. kivitelezése a perbeli adatok alapján kifejezetten kizárható. Mindezekből logikailag szükségképpen következik, hogy a polgármester 2012. január 6-i bejegyzése a légkábeles bekötésre vonatkozik. Mindezekből logikailag zártan következik az is, hogy a légkabel készítője nem lehetett más, mint az alperes, de annak ezt követő tulajdonosa, egyben fenntartója és kezelője sem lehetett más. Ez utóbbit az is alátámasztja, hogy Körzeti Megbízotti Irodában 2014. szeptember 15-ét követően biztosított internetszolgáltatás kapcsán nem érintették a perbeli légkábelt, a szolgáltatáshoz szükséges eszközöket kizárólag az ingatlan belterében alakították ki. Az rekonstruálható, hogy 2012. és 2014. szeptembere között az indulási oldalon a M. T. Nyrt. által kialakított szolgáltatásokat tették hozzáférhetővé az érkezési oldalon (a szolgáltató tudta és beleegyezése nélkül). Ez a helyzet fennmaradt 2014. szeptember 15-e és a káresemény időpontja között is (a Cím1 alatti ingatlan belterében kialakított csatlakozási ponttal), amelyet alátámaszt Sz. Gy. körzeti megbízott tanúvallomása, amely szerint a fekete kábel káresemény során bekövetkezett szakadását követően az érkezési oldalon nem volt internet. Az építmény a jellegében távközlési műtárgynak minősül az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 2. §-ának 8. és 15. pontjai szerint.

[12] A több ízben kiegészített igazságügyi szakértői vélemények adatai alapján állapította meg, hogy a káreseményt az okozta, hogy a két kábel levált a sodronyról, majd a közútra vagy a fölé belógott annyira, hogy a motorkerékpárjával szabályosan közlekedő felperes előbb a bukósisakjával, majd a nyakával nekik ütközött. A kábelek vezetősodronyról való leválását és belógását pedig az tette lehetővé, hogy a vezető sodronyhoz való rögzítésük elvált, a kábelek pedig az indulási oldalon nem voltak kikötve, amely két körülmény együttesen vezetett a kábelek balesetveszélyes helyzetének kialakulásához. A kábelek vezetősodronyról való leválása logikailag következteti a rögzítésük nem megfelelő/biztonságos mivoltát, míg az indulási oldalon kialakított végpont esetében a kábeltartó rögzítés nélküli elhelyezése nem volt megfelelő/biztonságos. E két hiba alapvetően kivitelezési hiba, amely a légkábel megfelelő ellenőrzése és karbantartása mellett elhárítható lett volna, ekként pedig az építmény vonatkozásában bekövetkezett rendellenességnek minősül.

[13] Bár az alperes hivatkozott rá, semmilyen adat vagy bizonyíték nem támasztja alá, hogy a felperest felróható közrehatás terhelné a baleset bekövetkezésében, sőt a beszerzett igazságügyi közlekedési szakértői vélemény kifejezetten kizárta azt. Az alperes ezért a szakszerűtlenül kivitelezett, majd karbantartani elmulasztott létesítmény építtetőjeként, fenntartójaként és tulajdonosaként személyiségi jogi felelősséggel tartozik a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogainak a sérelméért, amelyet az elsőfokú bíróság részítéleti rendelkezésével állapított meg.

[14] A kártérítésért és sérelemdíjért fennálló alperesi felelősségre pedig elsődlegesen és legadekvátábban a Ptk. 8:1. §-ának (6) bekezdése és az Étv. 2. §-ának 8. és 15. pontjai alapján az épület (építmény) tulajdonosának felelősségére vonatkozó Ptk. 6:560. §-ának (1) bekezdése vonatkozik. Ez alapján az alperes a légkábel-átvezetés mint építmény tulajdonosaként felel, mivel e felelőssége alól nem mentette ki magát. A balesetet ugyanis az építmény rendellenessége okozta, mely a beszerzett szakértői vélemények alapján részben kivitelezési hibában szenvedett, részben pedig karbantartási mulasztással terhelt. Nem felel meg az adott helyzetben általában elvárható magatartás követelményének, hogy egy ilyen jellegű, ráadásul a közúti közlekedés biztonságát veszélyeztetni alkalmas létesítményt megfelelő és kompetens műszaki átadás-átvétel nélkül, pusztán a polgármester szemrevételezése alapján vesz át, de az sem, hogy tulajdonosként mintegy 4,5 évig nem tesz semmit a létesítmény felülvizsgálata, karbantartása érdekében.

[15] Az elsőfokú bíróság másodlagosan megállapította, hogy a közút feletti kábelátvezetés és annak fenntartása minősülhet fokozott veszéllyel járó tevékenységnek is [amelyre a Ptk. 6:535. §-ának (1), 6:536. §-ának (1) és 6:539. §-ának (1) bekezdései alkalmazhatóak], mivel ilyen az a tevékenység, amelynek a folytatása során fellépő, viszonylag csekély mértékű rendellenesség is súlyos kárral fenyegető veszélyhelyzetet – életveszélyt, maradandó fogyatékoságot okozó sérülés, maradandó egészségromlás vagy tetemes vagyoni hátrány bekövetkezésének veszélyét – alakíthat ki (Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.22.067/2010/7. számú határozata). A forgalmas közút fölött átvezetett légkábel kialakításának és üzemeltetésének a viszonylag csekély mértékű rendellenessége is a közúti közlekedés biztonságát súlyosan veszélyeztető helyzetet, ezáltal akár életveszélyes helyzetet is kialakíthat, mint a perbeli esetben. Az alperes pedig a Ptk. 6:536. §-ának (1) bekezdése szerinti üzemeltetőnek, azaz a felelősség alanyának minősül, míg a felperes Ptk. 6:539. §-

ának (1) bekezdése szerinti felróható közrehatása nem állapítható meg a baleset bekövetkeztében, ezért e felelősségi alakzat alkalmazása esetén is teljes kártérítési és sérelemdíj iránti felelősség terheli az alperest. Mindezek mellett pusztán harmadlagosan tért ki arra, hogy – az előzőek eltérő értelmezése esetén – az alperes felelőssége a Ptk. 1:4. §-a és 6:519. §-a szerinti általános, deliktuális felelősségi alakzat alapján is megállapítható: az alperes a létesítmény létesíttetőjeként és fenntartójaként nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, mivel a baleset részben a létesíttetés körében megállapítható felróható aktív magatartással, részben a fenntartás körében megállapítható és felróható mulasztással áll okozati összefüggésben. Ezért közbenső ítéleti rendelkezéssel állapította meg az alperes teljes kártérítési és sérelemdíj iránti felelősségét.

[16] Határozatának indokolásában tért ki arra is, hogy miért mellőzte a felperes részéről előterjesztett magánszakértői véleményt készítő E. S. szakértőként vagy tanúként történő kihallgatását, az alperes igazságügyi informatikus szakértő kirendelése iránti indítványt pedig azért, mert az igazságügyi közlekedési szakértő nyilatkozata alapján megállapítható, hogy az informatikus szakértői bizonyítás nem hozhat olyan eredményt, amely befolyásolja a felperesi közrehatás tekintetében megállapított tényállást. Ugyanezen okból mellőzte az alperes vezetéstechnikai szakértő kirendelésére irányuló indítványát is, mivel az igazságügyi közlekedési szakértő véleménye kellő terjedelemben tisztázta a felperes közlekedési magatartását. Az alperes helyszíni szemle megtartására irányuló indítványát pedig azért mellőzte, mert az igazságügyi szakértői bizonyítás tisztázta a releváns tényállást, több mint 4 év elteltével a szemle szükségtelennek mutatkozik. Rögzítette továbbá, hogy a perköltség viseléséről az ügyet érdemben befelejző ítéletében határoz.

[17] Az alperes fellebbezett az elsőfokú rész- és közbenső ítélet ellen. Pontosított fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára történő utasítását. Perköltségigénye is volt. A megállapított tényállás körében előadta, hogy a kábelek átvezetésére nem az alperes érdekkörében felmerült okból került sor, de nincs is olyan bizonyíték, amely alátámasztaná, hogy az alperes megrendelésére vagy tudtával történt volna; ellenkezőleg, Sz. J. polgármester és D. L. gondnok tanúként előadták, hogy (a létesítés ítéletben megállapított időpontjához képest) csak hónapokkal később észlelték az alperes engedélye nélkül készült átfeszítést. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta K. E. nyomozati eljáráshoz képest megváltoztatott tanúvallomását, amely szerint 2013. évre tette munkavégzése időpontját, de így nyilatkozott Sz. J. polgármester is, míg a K. E.-vel együtt dolgozó H. L.-t nem hallgatták ki a perben. A M. T. tájékoztatása szerint pedig 2014. évig nem volt előfizetés a Cím1 alatti ingatlanban, vagyis csak az .0. szám alatti ingatlan telefonvonalát vezethették volna át, amely azt a gyakorlati problémát idézte volna elő, hogy két épületben használtak volna egy telefonvonalat. K. E. és H. L. pedig mobiltelefont kaptak. Az pedig, hogy a fekete kábel internet és telefon átvitelére egyébként is szükségtelenné tette volna, hogy két különböző kábelen vigyék át a szolgáltatást, az elsőfokú határozat fehér kábellel kapcsolatos következtetése pedig azért megalapozatlan, mert a térfigyelő kamerarendszer mikrohullámú adattovábbítással működött. Emellett K. S., Sz. J., K. E. és Sz. Gy. is beszámoltak arról, hogy wifin keresztül volt internet az irodában. A polgármester 2012. január 6-i internetes naplóbejegyzése sem az átvezetés elkészítésére, hanem a vezetéktmentes internethozzáférés kialakítására utalt. Az I. Kft.-nek pedig tisztában kellett lennie azzal, hogy az érintett ingatlanban korábban nem volt előfizetője a M. T. Nyrt.-nek, hiszen feladatuk az új szolgáltatás telepítése volt, azonban szembesültek a kiépített internetátvezetés tényével, így

mindenképpen vizsgálniuk kellett volna a meglévő kiépítést (ezzel összefüggésben hivatkozott a M. T. Nyrt. utolsó megkeresésre adott válaszában 2.2. és 2.3. pontjaiban foglaltakra is), amennyiben azt tapasztalták volna, szabálytalanul, vagyis ragasztószalaggal rögzítették a kábeleket, nem engedélyezték volna a kábel használatát. Emellett vagy a rendőrség vagy a tényleges tulajdonos nyilatkozatát kellett volna beszerezni. Sz. Gy. I. Kft. írásbeli nyilatkozatával egyező vallomása, hogy e Kft. alkalmazottai csak az irodában dolgoztak, nem felelhet meg a valóságnak, mivel a rendőrség önálló előfizetése miatt elsődlegesen meg kellett szüntetni a másik épületben a csatlakozást, másrészt az internetet az utcán található úgynevezett rendeződobozból vezették be, amelyet alátámaszt Sz. Gy. tanúvallomása, amely szerint a balesetet követően nem volt internet. Észrevételezte, hogy a M. T. Nyrt. és az I. Kft. megkeresésekre adott ellentmondásos és első nyilatkozatuk szerint irat hiányában adott válaszaik gyanút ébresztenek. Mindezek miatt nem zárható ki, hogy mégis új kábelt húztak át, amelyhez engedély sem kellett a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján. Abból pedig, hogy az átfeszítés segítette az alkalmazottai munkáját, önmagában nem következik, hogy azt az alperes rendelte meg, hiszen az épületet többen használták. Kártérítési felelősségével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy jelentősége a sérülést okozó fekete kábelnek van, az engedélyek beszerzésének hiánya ellenére pedig a kivitelezés lehetett szakszerű és szabályos, amelyet alátámaszt a fellebbezéshez mellékelt magánszakértői vélemény is. Polgármestere pedig 20 év szakmai tapasztalattal szemrevételezéssel is meggyőződhetett a kábel felszerelésének szakszerűségéről. A beszerzett szakértői véleményekkel kapcsolatban előre bocsajtotta, hogy A. P. bevonására nem volt észszerű ok, hiszen K. F. és S. T. együttes szakvéleményükben (a továbbiakban: együttes szakvélemény) minden kérdést megválasztak, akik helyett a felek nem kérték más szakértő kirendelését; az elsőfokú bíróság ezzel megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 177. §-ának (6) bekezdését, mivel A. P. ugyanazon kérdéseket válaszolta meg, akinek a válaszait az elsőfokú bíróság külön indokolás nélkül fogadta el. Hangsúlyozta, hogy az együttes szakértői vélemény értelmében a kábel leszakadását nem annak nem megfelelő rögzítése, hanem gépi vagy emberi beavatkozás okozhatta, azzal, hogy a spontán leválás akkor zárható ki, ha a kábeleket legalább négy helyen rögzítették (amely számítás alapját nem jelölte meg). Ezt követően a fellebbezésben tette meg részletes észrevételeit A. P. utolsó tárgyaláson kiegészített szakértői véleményére, amelyben sérelmezte a kábelek nem megfelelő rögzítésével és leválásával, a rögzítésre használt technológia nyom nélküli eltűnésével, illetőleg a bukósisak kábelszakadásban játszott szerepével kapcsolatos, részben az együttes szakvéleménnyel ellentétes megállapításokat. Megválaszolatlanul maradt, hogy e szakértő miből állapította meg, hogy a kábeleket nem rögzítették az indulási oldalon, ha csak jóval a balesetet követő felvételeket látott, de a fent rögzítettek esetében is e szakértő vélemény feltételezéseken alapul. Ismert peradat több tanú vallomásából, hogy napi szinten közlekedve nem tapasztaltak rendellenességet, K. E., M. B., D. L., Sz. J. és P. Zs. pedig gyorskötegelőt is láttak az átfeszítésen, amelyről az elsőfokú ítélet nem tett említést. Mindezen ellentmondások és A. P. új előadásai miatt szerzett be magánszakértői véleményt, amely álláspontja szerint az 1952. évi Pp. 235. §-ának (1) bekezdése alapján felhasználható; annak hiányában pedig másik szakértő kirendelését kérte. Nehezményezte, hogy térfüggyelő kamerától származó videófelvevételek elemzéséhez informatikai szakértő bevonására lett volna szükség, hiszen S. T. szakértő pontosan nem tudta meghatározni a végsebességet, azt 42-46 km/h-ban adta meg. Emellett lehetőséget kellett volna biztosítani az esetleges mentesülését megalapozó körülmények tisztázásához és megalapozásához, és nem elutasítani a bizonyítási indítványait arra hivatkozással, hogy nem merült fel olyan körülmény, amely az esetleges felperesi közrehatás lehetőségére utalna. Ezért további szakértői bizonyítás elrendelését kérte, annak hiányában az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Az építménykárokért fennálló felelősséggel kapcsolatban előadta, hogy a két darab fémárbócból, acélhuzalból és két

kábelből álló szerkezet olyan önálló építmény, amely nincs közvetlen kapcsolatban az alperes tulajdonát képező épületekkel, tehát annak tulajdonjogát elkülönülten kell kezelni. Az árbcok pedig nem 2011. évben létesültek, amely jól látható a korábbi felvételeken. A perbeli átfeszítés nem távközlési építmény, amelynek megítélése szakkérdés lett volna, ezért kérte a fellebbezés keretében indítványozott szakértői bizonyítást, annak hiányában az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését. Hivatkozott a BDT2002. 657. számú jogeset alapján arra is, hogy amennyiben az átfeszítés mégis építménynek tekintendő, annak nem képezte részét az előzőek szerint nem az alperes tulajdonában álló fekete kábel, arra vonatkozóan a Ptk. 6:560. §-ának (1) bekezdése nem alkalmazható. Hivatkozott a fellebbezéshez mellékelt magánszakértői vélemény alapján arra is, hogy a kábelek sodronyra való feltekerése is megfelelő technika, egyébként pedig a kábel átfeszítésen történő elhelyezése és a baleset között nincs ok-okozati összefüggés. A karbantartási kötelezettség elmulasztása kapcsán pedig nem igazolódott, hogy ténylegesen miben állt volna e kötelezettsége, főleg, hogy az alatt a forgalom folyamatos és biztonságos volt, ha pedig karbantartási kötelezettség terhelte is volna, azt nem mulasztotta el, hiszen nem volt előzménye a káreseménynek. A karbantartási kötelezettség körében annak van jelentősége, hogy 2012. évtől részben a rendőrség, részben a polgárőrség használta az ..A. szám alatti ingatlant, majd a rendőrség részére önálló szolgáltatást alakítottak ki, ezért jogalap nélküli birtokosként őt terheli a felelősség. Az elsőfokú határozat másodlagos hivatkozásával ellentétben felelőssége nem veszélyes üzemi, már csak a „folytatás” kifejezés használata miatt sem. Hivatkozott a BDT2010. 2358. számú eseti döntésben foglaltakra is, amelynek értelmezésén keresztül önmagában az, hogy egy közforgalmi út felett húzták át a kábelt, nem alapozza meg a tevékenység veszélyes üzemi jellegét, hiszen az ahhoz vezetne, hogy egy közforgalmú út közvetlen környezetében lévő bármely tárgy (fa, épületelem, jelzőtábla) automatikusan fokozott veszéllyel járó tevékenység tárgya lenne. E kábeleken továbbá áram, gáz vagy más veszélyes közműszolgáltatás nem történik, a kábel maga pedig vékony. Veszélyes helyzetet csak több körülmény szerencsétlen és igen ritka együttállásával keletkeztethet, és kizárólag – mint a perbeli esetben – esti időben, és akkor, ha olyan kritikus helyen, mint a felperes nyaka éri a károsultat. A fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatójának pedig a rendőrség minősül, mivel a veszélyes üzemi az ő érdekében működik. Hivatkozott arra is, hogy az együttes szakvélemény végkövetkeztetése szerint elháríthatatlan külső ok idézte elő a kárt. Az alperes bizonyította az elsőfokú bíróság által közölteknek megfelelően, hogy a kár neki nem felróható. A hatályon kívül helyezés körében arra is hivatkozott, hogy a felperes jogalapként a Ptk. 6:560. §-ára nem hivatkozott, ezért az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, de az ezzel kapcsolatos bizonyítási érdekről sem tájékoztatták a feleket, ezért az alperes sem foglalkozott ezen esetleges felelősségi alakzattal és azzal sem, hogy az átfeszítés megfelelt-e a távközlési építmény kategóriájának.

[18] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú rész- és közbenső ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását, és az alperes perköltségben történő marasztalását. Mellőzni kérte a fellebbezéshez mellékelt magánszakértői véleményt az 1952. évi Pp. 235. §-ának (1) bekezdése alapján, mivel az utolsó tárgyaláson a feleknek lehetőségük volt kérdéseket intézni a szakértőkhöz, akik lényegében egyetértettek a felmerült kérdések kapcsán, új körülmény pedig nem merült fel. Hangsúlyozta, hogy a 68. sorszámú előkészítő iratában is kifejtette, hogy az alperes felel a tulajdonában álló ingatlanok nem megfelelő karbantartásával, kivitelezésével kapcsolatos károkért.

[19] A fellebbezés megalapozatlan.

[20] Az elsőfokú bíróság az ügy jogalapjával kapcsolatos, ennek keretében a jogsértés megtörténtének bírósági megállapításához szükséges tényállást a lefolytatott bizonyítás alapján feltárta, és abból helytálló következtetésre jutott az alperes személyiségi jogsértése és felelőssége kérdésében. Döntésének indokaival az ítéltábla nagyjából – alapvetően a felelősség jogcíme körében megtett korrekciókkal – egyetértett, amelyet különös tekintettel a fellebbezésben foglaltakra, és jórészt követve annak tematikáját az alábbiakkal egészít ki, illetőleg pontosít:

[21] Az alperes alaptalanul sérelmezte, hogy érdekkörén kívül (megrendelésének vagy tudatának hiányában) készült a kábelek átvezetése, és azt Sz. J. vagy D. L. (az .0. szám alatti ingatlan gondnoka) tanúvallomásai cáfolnák. Sz. J. polgármester tanúvallomása alapján ugyanis annyi legalább megállapítható, hogy az alperes volt jogosult rendelkezni a kábel fennmaradásával kapcsolatban, hiszen mind a büntetőeljárás során (nyomozati irat 164. oldal), mind a perben (22. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal) tett tanúvallomása szerint meggyőződve a kábelátvezetés megfelelőségéről nem rendelkezett annak eltávolításáról. D. L. vallomása szerint is Sz. J. erősítette meg a kábel szakszerű kivitelezését (22. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldal), aki a káresemény napján készült rendőrségi jelentés (nyomozati irat 13. oldal) szerint arról tájékoztatta a rendőrséget, hogy „szükség esetén a két épület közötti vezeték felszerelését kivitelező személy nevét és címét hivatalában rendelkezésünkre tudja bocsátani”, amelynek tartalmát a jelentést készítő Sz. T. tanúként történt kihallgatása során is megerősített (21. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldal). A káresemény helyszínén tűzoltóként megjelent P. Zs. büntetőeljárás során tett tanúvallomása (nyomozati irat 151. oldal) szerint pedig Sz. S. és D. L. tájékoztatták őt arról, hogy a kábelben nincs áram, mivel hírközlési létesítmény. Az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe K. E. mindezekhez illeszkedő, a nyomozati eljárás során tett tanúvallomását (nyomozati irat 143. oldal), amely szerint – tudomása szerint – az alperes megrendelésére készült el 2012. január hónapra az átvezetés, amelyhez hozzátette azt is, hogy selejtezés miatt nem állnak már rendelkezésre a kivitelezéssel kapcsolatos iratok. E vallomását nem gyengíti, hogy a perben történt kihallgatása során 2012. és 2013. januári munkakezdetéről is beszámolt (25. sorszámú jegyzőkönyv 2. és 3. oldal), mivel ezzel egyidejűleg határozott tudomása volt arról, hogy 2011. telén fejezték be a felújítást, velük párhuzamosan pedig a körzeti megbízotti és polgárőri iroda még nem üzemelt (amely kérdéseket az alperes akár a munkavégzés helyével kapcsolatos munkaügyi iratokkal egyértelműsíthette volna). Tény, hogy a perben akként finomította korábbi vallomásának bizonyító erejét, hogy csak feltételezte, hogy a kábelátvezetés az alperes megrendelésére készült, azon vallomását azonban nem változtatta meg, hogy az alperes rendelkezett a kivitelezéssel kapcsolatos iratokkal (amelyen esetleges feltételezése is alapulhatott), amelyet azonban selejteztek. Tény, hogy alperesi alkalmazottként D. L. is az alperesre kedvezőbben változtatta meg (vonta vissza) a nyomozati eljárásban tett azon vallomását (nyomozati irat 155. oldal), hogy az önkormányzati felújított épületben ideiglenesen, 3-4 hónapig dolgozó alkalmazottainak volt szükségük telefonra és internetre, mindezeket együttesen mérlegelve azonban az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg a tényállást e körben, az alperes pedig a K. E.-vel együtt a felújított épületben dolgozó H. L. tanúkenti kihallgatását (ellentétben a fenti alkalmazottaival) nem is kérte. Mindezt nem befolyásolja, hogy az alperes által sem cáfoltak szerint ténylegesen kiépült és üzemképes telefonvonal ilyenén (akár a racionalizálást célzó munkáltatói utasítás hiányában) párhuzamos működtetése nem volt észszerű vagy esetlegesen nehézségeket okozhatott, de az sem, hogy a fehér kábelt ténylegesen használták-e (amelyhez képest az alperes azt sem tárta fel, hogy az azt szükségtelenné tevő technológiát mióta használják). Annak esetlegesen észszerűtlen volta ugyanis nem cáfolja a kivitelezés megvalósulását.

[22] Mindezek alapján amellet, hogy az alperes (a fentiek szerint megrendelőként) az általa „értékelt” bizonyítékok alapján is legalább rendelkezni volt jogosult a kábel fennmaradásáról, érdekkörében került sor a körzeti megbízotti és polgári védelmi iroda kiépítésére is. Már az valószínűvé teszi ezt, hogy az alperes ingyenesen biztosította a helyiségek használatát, de ebbe illeszkedik a polgármester elsőfokú bíróság által a kábelátvezetés körében helytállóan értékelt internetes bejegyzése is. Az alperes ebben megtestesülő érdekét külön nevesíti is az alperes és a Hajdú-Bihar Megyei Rendőrfőkapitányság között a szívettségi használatot utóbb írásban is dokumentáló, 2014. augusztus 15-i átadás-átvételi jegyzőkönyv 2. pontja, amelynek tartozékeltára szerint az „ingatlanban található berendezési tárgyak, eszközök az önkormányzat tulajdonát képezik”, míg az ennek alapjául szolgáló haszonkölcsön szerződés 1.2. pontja szerint a szerződés célja „különösen a község közbiztonságának erősítésére, az állandó rendőri jelenlét biztosítása érdekében” (107/A/1-II. sorszám alatt becsatolt iratok). Sz. J. tanúvallomása szerint pedig azt követően is vezetékes internetre volt szükség a körzeti megbízotti irodában, hogy azt vezetékek nélküli hálózaton is az alperes biztosította (22. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal), amely a peradatok szerint az alperes rendelkezése alatt álló vezetéken történt. Az alperes továbbá a káreseményt követően sem támasztott kifogást a vezetékes szolgáltatás helyreállításával szemben.

[23] E szerint pedig a fenti bizonyítékok eltérő értékelése mellett is az alperes kábelekkal kapcsolatos rendelkezési joga fennmaradt, de a kábelek útján összeköttetésben álló érkezési oldal működtetése is (legalább részben) az alperes érdekében történt.

[24] Az alperes a M. T. Nyrt. és az I. Kft. 2014. évi, a körzeti megbízotti irodát érintő kivitelezés körében megkeresésre adott nyilatkozatai kapcsán is csak feltételezésekbe bocsátkozott hivatkozva arra, hogy az I. Kft. alvállalkozóként szerződést szegett, ha nyilatkozatának megfelelően nem ellenőrizte a légkábelt. A fent rögzítetteket szükségtelenül meg nem ismételve valamely munka esetlegesen észszerűtlen vagy (a jogviták során nem ritka) szerződésszegő volta (lásd pl. a szolgáltató megkerülésével létesített, majd a fentiek szerint jóváhagyott kábelátvezetés) bár kételyeket ébreszthet, önmagában nem jelent cáfolatot a bizonyított tényekkel szemben. E nyilatkozatok mellett rendelkezésre áll Sz. Gy. körzeti megbízott tanúvallomása is, aki nem emlékezett, hogy ekkor végeztek-e munkát az épületen kívül (122. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal). Az I. Kft. továbbá – az alperes kérelmére – megjelölte eljáró alkalmazottja nevét és idézhető címét is (114. sorszámú irat 4. oldal), akinek tanúkénti kihallgatását azonban az alperes nem kérte (mellesleg ettől függetlenül azt sem tárta fel, hogy a polgárőrök által használt másik irodában volt-e telefon- és internetkapcsolat). Mindezt az sem gyengíti, hogy a M. T. Nyrt. és az I. Kft. többszöri megkeresésre, saját adatbázisuk és irattáruk többszöri áttekintését követően adtak teljes körű választ mintegy 5 év távlatában.

[25] Mindezeknek ugyanakkor az elsőfokú bíróság által helytállóan elsődlegesen figyelembe vett jogcím körében másodlagos, csupán a felelősség kérdését érdemben nem befolyásoló tényállás megállapításához kapcsolódó jelentősége volt. Az elsőfokú bíróság a nem vitatott tények (a kábel jellege) alapján külön/további szakértő bizonyítást nem igénylő módon, helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli létesítmény építményként távközlési műtárgy. Az ugyanakkor nem az alperesi épületektől függetlenül létesített, hanem

egy a nem vitásan az alperes tulajdonában álló épületeken „elhelyezett”, a gravitációs erő hatásainak kitett „tárgy”, amely „leesésével okozott kárt” a felperesnek.

[26] A Ptk. 6:560. §-ának elsőfokú bíróság által is idézett (1) bekezdése szerint épület egyes részeinek lehullásával vagy az épület hiányosságai révén másnak okozott kárért az épület tulajdonosa felelős, kivéve, ha bizonyítja, hogy az építkezésre és karbantartásra vonatkozó szabályokat nem sértették meg, és az építkezés vagy karbantartás során a károk megelőzése érdekében nem járt el felróhatóan. A (2) bekezdés szerint pedig az (1) bekezdésben foglalt szabályt kell alkalmazni az épületen elhelyezett tárgyak leesésével okozott kárért való felelősségre azzal az eltéréssel, hogy a károsulttal szemben azt, akinek érdekében a tárgyat elhelyezték, az épület tulajdonosával egyetemleges felelősség terheli.

[27] Függetlenül a kialakítás – mindenkor Ptk. alapján megítélhető – alkotórészi jellegétől ebben a vonatkozásban csupán annak van jelentősége, hogy a perbeli létesítményt elhelyezték az alperes épületein, amelynek kockázatát az épület tulajdonosa (a perbeli esetben egyben a tárgy elhelyezésének érdekeltje) köteles viselni legalább (akár a fellebbezési tárgyaláson újonnan hivatkozottak elfogadása esetén is többes közös károkozóként a közút kezelőjével) egyetemlegesen, azaz a felperes viszonylatában teljes körűen [Ptk. 6:29. §-ának (1) és (2) bekezdései]. Az alperes alaptalanul hivatkozott a BDT2002. 657. számú döntés jogértelmezésére, mivel annak tényállása szerint egy az épülethez nem rögzített lábtörlő okozott kárt.

[28] Az alperes alaptalanul vitatta A. P. kirendelését is. Az egységes szakvéleményen belül a vonatkozó kérdéseket megválaszoló, eredetileg a büntetőeljárás során kirendelt K. F. kompetenciaköre: szerszámgépgyártás. Emiatt jelezte kompetenciahiányát (36. sorszámu jegyzőkönyv 2. és 4. oldal) a kábel kialakításával és rögzítésével kapcsolatos kérdésekre. Az ezt követően kirendelt (88. sorszámu végzés) A. P. szakterülete ugyanakkor a vezetékes elektronikus hírközlés, ekként ő rendelkezett kompetenciával e kérdések megválaszolására, vagyis kirendelésére más kompetenciakörben [1952. évi Pp. 177. §-ának (1) bekezdése] került sor. A kirendelt szakértők között pedig az ügy érdemét érintő, egymás kompetenciájával átfedésben lévő szakkérdések között nem volt ellentmondás.

[29] Az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a kábel rögzítése kapcsán felmerült kérdések megválaszolására kompetenciával rendelkező A. P. szakértői véleménye alapján, hogy kivitelezési hiba volt a káresemény oka. Bár az alperes az az eljárás egésze során hivatkozott a káreseményt előidéző külső, az érdekkörén kívül álló okra, illet – a veszélyes üzemi felelősség körében ezzel átfedésben lévő – bizonyítási kötelezettsége (71. sorszámu jegyzőkönyv 2. oldal) ellenére nem is igazolt. Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy az alperes nem bizonyított feltételezése szerint (11. sorszámu beadvány 2. oldal) valaki felmászatott az 50. szám alatti ingatlan padlásterébe, és hozzáférhetett a kábelekhez, amely ugyanakkor az épületből kidobott tárgyért teremtette volna meg felelősségét [Ptk. 6:561. §-ának (1) és (3) bekezdései].

[30] A kivitelezési hiba körében azonban annyiban pontosításra szorul az elsőfokú ítélet indokolásának [30] bekezdése, hogy A. P. szakértő szerint nem két körülmény, az indulási oldalon való rögzítés hibája és a kábelek sodronyról való leválása okozta a káreseményt. A szakértői vélemény szerint ugyanis „ha az átfeszítés kezdő- és végpontján a

kábelek nemcsak a tartó acélsodronyhoz vannak rögzítve, hanem ki is vannak kötve, a teljes leválás után a kábelek a két végpont között – belógással – de fennmaradnak” (94. sorszámú szakértői vélemény 4. oldal). Ennek megfelelően minősítette „közömbösnek” (122. sorszámú jegyzőkönyv 8. oldalának 2. bekezdése) a kábelek sodronyhoz történt, általa is csak valószínűsített rögzítését a kábelek végpontokon való rögzítéséhez képest (amelyet a tárgyaláson az e vonatkozásban kompetenciával nem rendelkező K. F. sem cáfolt). Ez utóbbiakra tekintettel nem volt érdemi jelentősége, hogy az adathiányos volta miatt pontosan már nem rekonstruálható (a fellebbezés 11. oldalának utolsó bekezdésében rögzítettek szerint eredeti állapotában már meg nem ismerhető) kivitelezés részeként a kábelek sodronyhoz való rögzítését milyen műszaki megoldással oldották meg, amellet, hogy a kábel nem vitásan levált a sodronyról, azzal, hogy mindezen bizonytalanságok ennek hiányában is az épület tulajdonosaként (a fentiek értelmében egyben a kivitelezésért is felelősként) az alperes terhére esnek. Mindezekhez képest amennyiben a kábel spontán leválása kizárt volt az alperes álláspontja szerint, ahhoz (a fentiek mellett) azt kellett volna bizonyítania, hogy az építkezésre és karbantartásra vonatkozó szabályokat nem sértették meg, és az építkezés vagy karbantartás során a károk megelőzése érdekében nem járt el felróhatóan [Ptk. 6:560. §-ának (1) bekezdése].

[31] Az ítéltábla előrebocsátja, hogy a fellebbezéséhez mellékelt magánszakértői vélemény bizonyítékként történő felhasználása kizárt volt. Nem pusztán azért, mert az A.-féle szakértői véleménnyel megegyezve rögzíti a káresemény meghatározó okaként, hogy a fehér (majd a fekete) kábel – értelemszerűen a rögzítésben rejlő körülmények miatt – kihúzható volt az indulási oldalon (4. és 39. oldalak), hanem mert az alperes azt az 1952. évi Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében foglaltak ellenére terjesztette elő a fellebbezéssel egyidejűleg. Az általa felkért magánszakértők ugyanis eleve a perben lefolytatott szakértői bizonyítást megelőzően már rendelkezésre álló fényképfelvételek alapján adtak véleményt, illetőleg a perben kirendelt szakértők írásbeli szakvéleményeit véleményezték A. P. 2020. február 5-én 94. sorszám alatt benyújtott szakvéleményével bezárólag. Mindezek miatt az alperes elkésztetten terjesztette elő a magánszakértői véleményt, amely nem is rögzít számára kedvezőbb megállapítást a káreseményhez vezető meghatározó ok körében. Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy az alperes a tárgyalás berekesztését megelőzően nem jelezte, hogy e körben egyéb bizonyítási indítványa van, továbbá határidő engedélyezését sem kérte akár az ugyanezen tárgyaláson szóban kiegészített, az ügy érdemét képező kérdések körében lényegében változatlan tartalmú szakértői véleménnyel kapcsolatos észrevételei előterjesztésére.

[32] A káresemény meghatározó oka az volt tehát, hogy az alperes olyan kábelátvezetést alakított ki, amely a megfelelő rögzítés hiánya és az indulási oldalon tartalékban hagyott kábel utánengedése folytán lehetővé tette a felperessel való ütközést. E vonatkozásban nincs érdemi jelentősége, hogy a gravitációnak kitett kábel „belógásának” pontos oka utóbb nem rekonstruálható [pl. jármű menetszele, korábbi időjárási körülmény (viharos szél, jégeső), a vezetékeken szokásosan megtelepülő madár], mivel az alperesnek az épület tulajdonosaként (a fentiek értelmében egyben a kivitelezésért is felelősként) olyan átvezetést kellett volna kialakítania, amely ellenáll a szokásos forgalmi és környezeti hatásoknak. Jelentősége annak van, hogy a kivitelezés, illetőleg a karbantartás során ezen ok elhárítható lett volna-e vagy sem. Az alperes ugyanakkor, vitatva, hogy a kivitelezésre érdekében, illetőleg tudtával került sor, e vonatkozásban semmilyen bizonyítást nem folytatott, éppen azért, mert tagadta az abban való közreműködését. Azt ugyanakkor maga sem vitatta – az általános élettapasztalatnak is megfelelően –, hogy a közutak fölé helyezett

kábelek fizikailag rögzíthetők, ellenkezőleg, maga is arra hivatkozott, hogy mindkét oldal rögzítése stabil. Ennek részeként bár az indulási oldal rögzítése körében vitatta az A.-féle szakértői véleményt, azzal szemben érdemi bizonyítékot nem terjesztett elő; nem kérte pl. az Címl alatti épület felújítását végző, előtte nyilvánvalóan, de eljárás anyagává tett (13. sorszámú jegyzőkönyv 1. oldal) nyomozati iratból is (Sz. J. 163. oldalon rögzített tanúvallomása) ismert személyek tanúkénti kihallgatását. Mindezek megítélése körében pedig a fentiek szerint másodlagos, hogy az érintett kábel leválása (ezen belül a sodronyhoz való rögzítési pontjainak száma, azok elengedésének sorrendje és időtartama) és felperessel való átfedése (bukósisakkal való ütközése) milyen szituáció körében zajlott le, így mivel erre nézve szakértői módszerekkel már nem is adható válasz teljes bizonyossággal, a szakértői vélemények további pontosítása szükségtelen volt.

[33] Az alperes a karbantartás körében is tagadta, hogy bárminemű felelőssége (kötelezettsége) állt volna fenn, a részéről nem vitásan el nem végzett karbantartás kapcsán azonban részben arra is alapította védekezését, hogy a lakosság vagy a közútkezelő útellenőre bizonyára jelezte volna, ha problémát tapasztal (67. sorszámú irat 2. oldal). Az épületre kihelyezett tárgy karbantartása ugyanakkor a tulajdonos felelőssége [Ptk. 560. §-ának (1) és (2) bekezdései], amelynek nyilvánvalóan nem tesz eleget, ha azt lakossági vagy egyéb bejelentésben bízva hanyagolja el. Bár az 50. szám alatti ingatlanban működő alperesi intézmény vezetőjeként K. S. részéről tett tanúvallomás (22. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal) az épület karbantartásával kapcsolatos elvárható magatartás felé mutat, amely szerint „minden nagyobb időjárási frontnál ellenőrzi az épület állagát”, azt cáfolva azonban vallomása szerint az átvezetés sem a 2011. évi kinevezésekor, de még a baleset időpontjában sem tűnt fel neki, de az sem, hogy a káreseményt követően újfent kialakították a kábelezést. E vallomás pedig különösen megalapozatlanná teszi az alperes lakossági bejelentéstől várt jelzésekre alapuló karbantartási kötelezettséggel kapcsolatos védekezését, ha a saját érdekkörében eljáró személynek még az átvezetés sem tűnik fel. A karbantartási kötelezettség körében szükséges utalni arra is, hogy az alperes hivatkozása szerint saját polgármestere szemrevételezéssel ellenőrizte a kivitelezést (a rögzítés fizikai vizsgálatával nem), a kivitelezést követően azonban ezt is elmulasztotta. A perbeli, a forgalom és a környezet hatásainak kitett tárgy karbantartása körében – a perbeli káresemény bekövetkeztéből kiindulva – az azonban minimálisan megállapítható, hogy amennyiben az alperes védekezésének megfelelően a kivitelezés szakszerű lett volna (és mivel az alperes „idegenkezűséget” nem bizonyított), a létesítmény már legalább egy alkalommal karbantartásra szorult volna a káresemény bekövetkeztéig. Tény, hogy az A.-féle szakértői vélemény ennek gyakoriságára nem tesz megállapítást (amellett, hogy a végponton alkalmazott „rögzítés” körülményei is adathiányosak), az ítéltábla azonban K. S. fentiekben értékelt tanúvallomása mellett utal az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 34. §-a (5) bekezdésének a) és b) pontjaiban foglaltakra is. Eszerint az építmény tulajdonosa jókarbantartási kötelezettsége teljesítésének keretében köteles az építmény jó műszaki állapotához szükséges munkálatokat elvégeztetni, és rendeltetésszerű és biztonságos használhatóságát folyamatosan biztosítani. Ez a „folyamatoság” pedig külön intervallum megjelölése nélkül teszi a karbantartást (nyilvánvalóan az épület és annak függelékei „folyamatos” figyelemmel kísérése mellett) az épület tulajdonosának kötelezettségévé.

[34] Az alperes 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdésével kapcsolatos hivatkozása körében megfelel az iratoknak, hogy az elsőfokú bíróság nem tájékoztatta a jogi képviselővel eljáró alperest a kivitelezés és a karbantartás kapcsán a Ptk. 6:560. §-ának (1) bekezdésében szövegszerűen nevesített bizonyítási kötelezettségéről; arról azonban igen, hogy azt kell

bizonyítania, hogy károkozás neki nem volt felróható (22. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal), illetőleg, hogy a kárt elháríthatatlan ok idézte elő (71. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal). A kivitelezéssel és karbantartással összefüggő bizonyítás pedig a kár megelőzésének fel nem róható elháríthatósága körében tett alperesei magatartások alátámasztására irányul. Amellett továbbá, hogy az alperes védekezésének alapja szerint a kivitelezésre tőle függetlenül került sor, karbantartást pedig nem végzett, a legalább már az elsőfokú ítéletből ismert bizonyítási kötelezettsége ellenére sem terjesztett elő ezekkel kapcsolatos bizonyítási indítványt, a bizonyítási kötelezettségre vonatkozó tájékoztatás hiánya pedig önmagában egyébként sem hatályon kívül helyezési ok [az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 5. pontja]. Az ítéltábla figyelemmel volt ugyanakkor arra is, hogy a polgári perrendtartás tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó szabályainak alkalmazásával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2009. (VI. 24.) PK vélemény 2. pontja értelmében a bizonyítási kötelezettségnek a fél tényállításaihoz kell igazodnia (karbantartási kötelezettség), míg az alperes az A.-féle szakértői vélemény ismeretében (kivitelezési hiba) sem terjesztett elő e szakvélemény kiegészítésén kívül más, a kivitelezéssel összefüggő bizonyítási indítványt.

[35] Az alperes ugyanakkor helytállóan hivatkozott arra, hogy a perbeli átvezetés nem veszélyes üzemi tevékenység (bár az annak kialakítására a magasban végzett munka az volt). Más lenne a helyzet, amennyiben azon erősáramú kábelt helyeztek volna el, amelynek leszakadása a forgalomban részt vevő bármely személy (akár gyalogos) számára azonnali és jelentős veszélyforrást jelentett volna. A szakértői véleményekből ismert dimenziójú kábel azonban kialakításánál és tömegénél fogva leszakadása esetén sem a gyalogos, sem a közúti forgalomban részt vevőkre nem jelentett volna súlyos kárral fenyegető veszélyhelyzetet, kivéve a felpereshez hasonlóan relatíve nagy sebességgel az adott úrszelvényben egy nyomvonalon közlekedő járművek vezetőit. Bár a bírói gyakorlat szerint akár valamely elmaradott módszer alkalmazása is eredményezhet veszélyes üzemi felelősséget, önmagában az, hogy valamely tevékenység az adott pillanatban magában hordja a károkozás veszélyét, általánosságban nem teszi veszélyes üzemmé. Az ítéltábla utal saját korábbi gyakorlatára is, amely szerint egy az útra dőlő, több mint 300 kg tömegű kapuért fennálló felelősség sem veszélyes üzemi (Pf.I.20.540/2014/11. számú ítélet), míg az alperes által helytállóan hivatkozottak szerint egy leszakadó, és súlyos sérüléseket okozó ág sem eredményez objektív felelősséget (pl. Kúria Pfv.III.20.304/2012/7. számú ítélet). A jogalkotó főszabályként eleve önálló alakzatként szabályozta az épület hiányosságaiért és az épületre kifüggesztett tárgyakért (pl. a perbeli kialakításhoz hasonló zászlórúdért) való felelősséget, amelyhez képest a bírói gyakorlat – a károsultak védelme és mielőbbi reparációja érdekében – akkor alkalmazza a tárgyi felelősséget, ha az épület egyben a veszélyes üzemi tevékenység eszköze (BDT2013.2914.). Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy ellentétes értelmezés esetén a veszélyes üzemek elsőfokú bíróság által is hivatkozott, a Ptk. 6:639. §-ában szabályozott találkozására került volna sor. Ebben a relációban az alperes üzembentartó (akinek érdekében a veszélyes üzem működik), aki azonban egyrészt felróhatóságát nem mentette ki, míg a „rendellenesség” az ő tevékenysége körében következett be.

[36] Az alperes fellebbezési hivatkozásától eltérően informatikai szakértő bevonására nem volt szükség a baleseti szituáció közlekedési elemének modellezéséhez. Az elsőfokú bíróság által helytállóan hivatkozottak mellett annak hangsúlyozása is szükséges, hogy az informatikus szakértővel elemezni kért térfelügyelőkamera-felvétel nem a perbeli úton, hanem az azt megelőző kanyarban rögzítette a felperesi jármű haladását, amelyből önmagában nem vonható le arra vonatkozó következtetés, hogy a felperes a káresemény

helyszínén is ugyanazzal a sebességgel közlekedett. Ezzel összefüggésben az alperes által indítványozott helyszíni szemlének sem volt jelentősége. Az együttes szakvéleményt adó S. T. igazságügyi szakértőként járt a helyszínen már a büntetőeljárás során, aki a rendőrség helyszínről készített, a felek által sem vitatott helyszínrajza és az általa a helyszínen észlelt nyomok alapján következtetett vissza a felperes ütközést megelőző sebességére. E szakértő nem rótt a felperes terhére cselekvési/észlelési késedelmet, amelyhez képest az adott baleseti szituáció további, a Ptk. 6:525. §-ának (1) bekezdése szerinti károsulti közrehatással összefüggő elemzéséhez nem volt szükség az alperes által indítványozott vezetéstechnikai szakértő kirendelésére sem. Annak megítélése ugyanis, hogy a károsult az esti órákban egy nyomvonalon haladó jármű vezetőjeként a nyakára meglepetésszerűen tekeredő idegen tárgy rántását követően esetlegesen nem a leoptimalisabb módját választja személyi sérülései és vagyoni károsodása minimalizálásának, közrehatásként nem értékelhető. A PK 36. számú állásfoglalás szerint ugyanis az elvárhatóság megítélésénél figyelembe kell venni, hogy a károkozótól nagyobb mértékben lehet elvárni, hogy felismerje a kár bekövetkezésének lehetőségét, mint a károsulttól a károsodás veszélyének a felismerését. A károsult számolhat azzal a következménnyel, hogy a károkozástól mindenkinek tartózkodnia kell, kivételes esetektől eltekintve tehát nem várható tőle a szokásokat meghaladó elhárítási készenlét. Az ítéltábla rögzíti ezzel összefüggésben azt is, hogy a felperes a keresetlevél előadása szerint az elkerülhetetlen nyaki sérülésen és szükségszerű zúzódásokon kívül nem szenvedett komoly testi károsodást.

[37] Az elsőfokú bíróság továbbá – szemben a hatályon kívül helyezési okként megjelöltekkel – nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmen (1952. évi Pp. 215. §). A jelen per elbírálására az 1952. évi Pp. irányadó, amelynek alkalmazása körében – ellentétben a 2018. január 1. napjától hatályos polgári perrendtartás szabályaitól – a keresethez kötöttség nem jelent jogcímhez való kötöttséget (pl. EBH2010.2227). A felperes azonban az alperes értelmezésétől eltérően nem csupán az alperes deliktualis és veszélyes üzemi felelősségére utalt, hanem arra is hivatkozott, hogy az alperest tulajdonosként mulasztás terheli (pl. keresetlevél 3. oldal, 22. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal), amely érveléssel szemben az alperes is megtette ellenkérelmét (lásd fent hivatkozottak, illetőleg pl. 27. sorszámú beadvány 2. oldal).

[38] Ennyiben kiegészítve és pontosítva, de szükségtelenül meg nem ismételve az elsőfokú határozat egyébként helytálló indokait, az ítéltábla mivel nem látott indokot sem a rész- és közbenső ítélettel érintett kérdések további bizonyítására, sem a határozat hatályon kívül helyezésére, helybenhagyta az elsőfokú rész- és közbenső ítéletet az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján.

[39] Az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlatnak megfelelően nem döntött a perköltség viseléséről (EBH1999.94, Civilisztikai Kollégiumvezetők 2018. június 20-21. napján megtartott Országos Tanácskozásán elfogadott 41. számú állásfoglalása). A másodfokú eljárásban azonban „a perköltségről való rendelkezésről a fellebbezési és felülvizsgálati eljárásban, ha a bíróság az ügyben részítélettel vagy közbenső ítélettel határoz” címmel kiadott 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény I/1. és II/1. pontjai, valamint a Legfelsőbb Bíróság PK 154. számú állásfoglalása alapján a rész- és közbenső ítélet elleni fellebbezés alapján felmerült illeték és perköltség összege és viselése elbírálendő. Az ítéltábla a pernyertes felperes jogi képviselői díjból álló másodfokú perköltségét [1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése] a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának (3) és (5) bekezdései alapján 6 munkaóra

alapulvételével állapította meg, figyelemmel a fellebbezés terjedelmére, a fellebbezési ellenkérelem munkaigényére és a jogi képviselő tárgyaláson történő jelenlétére, amely a R. 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján áfa-val növelve 19 050 Ft.

[40] Az alperes illetékmentessége miatt az állam viseli a fellebbezési illetéket a R. 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján.

Debrecen, 2021. június 17.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-